

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — 40 (—80 kor.) | Félévre — — — — 2.40 (4.80 kor.)
Negyedévre — — — — 1.20 (2.40 „) | Egyes szám — — — — .10 (—20 „)
A Szövetség tagjai díjtanul kapják.

Felhívás

a helycsoportokhoz és befizető helyekhez!

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége
f. é. október hó 14 és 15-én Budapesten

országos vezetőségi értekezletet
tart.

Napirend:

1. A benyújtandó emlékirat tárgyalása.
2. Balesetbiztosítási és betegsegélyezési törvény.
3. Szövetségi ügyek.

Az értekezleten minden helycsoport két hivatalos kiküldöttel képviselhető magát, befizetőhelyek egy-egy taggal.

Az értekezlet helyét a legközelebbi számban tesszük közzé.

Pászty Károly,
titkár.

Kiss Miklós,
elnök.

Vállvetett működés?

A tények kemény logikája és az igazság érces hatalma mégis csak erősebb, mint a korlátolt gőg és a harcias gyűlölet. Lenézték, üldözték, agyonhallgatták, törpévé zsugorították a Vasuti Munkások Országos Szövetségét, de most, hogy megkezdődik döntő harc a vasutasok nagy hadseregének a jövő boldogulásáért, mégis csak észrevett bennünket a „Magyar szent korona országainak vasutas szövetsége” és létezésünket kézzelfogható módon ismeri el.

Vasárnap, múlt hó 29-én Szövetségünk központi vezetősége a következő levelet kapta:

A Magyar szent korona országainak vasutas-szövetsége.

1735 sz.

Budapest, 1906 szeptember 28.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége
Tekintetes Központi Vezetőségének
Budapest.

Szövetségünk a fizetésrendezés és pragmatika munkálatai ügyében vállvetve óhajtván eljárni a testvérszövetségekkel, a munkálatok sikere és későbbi felszólamlások elkerülése érdekében felkérjük a t. vezetőséget, sziveskedjék intézkedni, hogy a munkások országos szövetsége gazdasági bizottságunk sürgős munkálataiban képviseltesse magát.

Az értekezlet Abarbanell Salamon ur lakásán tartja üléseit, melyre kérjük megbizottait lehetőleg már a holnapi nap folyamán kiküldeni.

Tisztelettel

Lorber József
titkár.

Turtsányi Pál
ügyvezető alelnök.

Az udvariasinvitálás udvariasválaszt igényelhet. Ne vegyék tehát udvariatságnak a vasutas-szövetség vezetői, ha kijelentjük, hogy meghívásukat nem vehetjük komolyan, amint hogy minden valószínűség szerint ők maguk sem igen gondolták komolyan.

Már azért sem, mert ez a meghívás: eső után köpönyeg. Hiszen az ő szövetségük már elkészítette a fizetésrendezésre és pragmatikára vonatkozó javaslatát. Hiszen ezt a javaslatot már a múlt hónap 23-án megtartott országos vezetőségi ülésükön tárgyalta is és már ki is adták a kerületeiknek véleményadás céljából. Hiszen az ő kész javaslatuk tartalmazza azt a hírhedt 600 koronás munkás-fizetést, amely javaslat lángoló főlháborodást okozott valamennyi vasuti munkás, de minden jobb érzésű kinevezett között is.

Most akarnak velünk vállvetve eljárni, amikor már befejezett tény elé állítanak bennünket? Bizonyosak vagyunk benne: ők maguk is tudják és érzik, hogy ezzel a meghívással megkéstek.

De egyébként is lehetetlen dolgot pendit meg ez a meghívás. Az ő szövetségük egyik albizottságának ülésére hívja meg szövetségünk kiküldöttait. Hát ez nem a vállvetett működés megfelelő formája. Az albizottság ülésére meghívhatnak egyes embereket (például Reich Izsó, Ember, Szücs vagy Pollák „urakat”), de a Szövetségünket nem.

Meg azután: most már csak megjegyzéseket, bizony kegyetlenül szigorú megjegyzéseket lehet tenni a javaslatukon, azon dolgozni már nem lehet. Már pedig megjegyzést tehetnek a vidéki kerületeik, de nekünk erre a szerepre vállalkozni sem jogunk sem kedvünk.

Ne feledjék el az urak egy pillanatig se, hogy teljesen egyenrangú felek

vagyunk. Az ő szövetségüknek 27.000 a tagja, a mienké 20.000. Ez már magában csekély különbség. De a különbség teljesen elenyészik, sőt a mi szövetségünk előnyére csap át, ha meggondoljuk, hogy a mi szövetségünk taglétszáma napról-napra gyarapodik, míg az ő tagjaik közül bizonyosan igen sokan lépnek ki és még többen hagynák ott őket, ha alapszabályaik jogkorlátozó rendelkezései ebben őket meg nem akadályoznák. Továbbá hogy a mi szövetségünk valamennyi tagja meggyőződésből, önként csatlakozott hozzánk és fizeti járulékait, míg az ő tagjaik tömörítésének az eszközeihez bizony sok szó fér és járulékaikat hivatalból vonják le.

Nem szabad azonkívül szem elől téveszteni, hogy minden józan ember előtt egyedül a mi szövetségünk képviselheti a vasuti munkások véleményét és kívánságait. Hisz az ő szövetségükben alig egy pár tucat vasuti munkás van és azokon is rajta van az árulás Káin-bélyege. Azt pedig csak elismerik, hogy a negyvenezernyi vasuti munkást többé kinullázni, számba sem vehető mennyiségnek tartani nem lehet.

Ez okból teljesen ki van zárva és méltán elsöpörné a vasuti munkásság felháborodása a helyéről azt a vezetőséget, amely alárendelt hamupipókeszerepre vállalkoznék a Turcsányi ur elnöksége alatt álló szövetség egy albizottsága mellett. Így azután a vállvetett működésből a felajánlott módon semmi sem lehet.

De van ennek egy másik, nagyon nyomós akadálya. Az ugyanis, hogy a Vasuti Munkások Országos Szövetsége szintén kidolgozott már egy, a munkások anyagi és erkölcsi helyzetének javítására vonatkozó emlékiratot. Ez az emlékirat még e hónap 14-én és 15-én egy országos vezetőségi értekezlet jóváhagyása elé kerül és azután felmegy az illetékes körök elé.

Ilyenformán nálunk is megkéstek az urak, mi is készen vagyunk már a javaslatainkkal és legfeljebb azt a tréfát tehetnők meg, hogy viszont

meghívjuk őket, küldjék ki megbizottaitkat a mi albizottságunk ülésére.

De nincs kedvünk tréfálni: szövetségünk központi vezetősége szerdán tartott ülésében a legkomolyabb méltányossággal tárgyalta a vasutas-szövetség meghívását és a felsorolt okokból kimondta, hogy *nincs abban a helyzetben, hogy a meghívásnak eleget tegyen.*

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a közös érdekek megóvása céljából valamelyes megállapodás ne létesüljön. Mindannyian tudatában vagyunk a küszöbön álló események óriási horderejének és a valamennyiünket terhelő komoly felelősségnek. Ezért az **együttes** munkára való megkésztet felhívást elutasítjuk ugyan, de a magunk részéről felajánljuk a **párhuzamos** működést.

A munkásság kívánságait egyedül a munkások illetékesek megállapítani. Ez részben megtörtént már, véglegesen pedig a közeljövőben fog megtörténni. A vasutas-szövetség szabad akaratára bizzuk, át kívánja-e venni teljes egészében a munkásokra vonatkozó javaslatunkat vagy sem. Mi kötelességünkhöz hiven, az illetékes tényezők elé terjesztjük.

Azután pedig, ha a kinevezettek szövetsége szolidaritást vállal a mi kívánságainkkal, mi is teljes és lelkes szolidaritást vállalunk az ő kívánságaikkal. „Getrennt marschiren, vereint schlagen.“

A jövőre nézve azonban, ha vállvetett működést kívánnak, méltóztassanak azt idejekorán tudtukra adni és lehetővé tenni, hogy mint egyenrangú felek működhessünk a vasutasok összességére érdekében.

Munkásfársak!

Mindenütt, ahol megfordultok, követeljétek a Magyar Vasutást.

A „MAGYAR VASUTAS“ TÁRCÁJA.

Az elfogatás.

Jelenet egy munkásregényből.

Írta: J. H. Rosy.

... Ismét fülsiketítő lármá hallatszik, majd harsány dalolás. A tömeg ismét megmozdul és aztán összeütközés támad. Az avenue Viktorián nagy csapat rendőr támad az egyik csoportra. A nép elveszti összetartó erejét és enged a tulerőnek. Az egyén megkezdte uralmát s a szolidaritás megbomlik. Zúrzavar támad, menekülnek. Az egyik csoport a házakhoz szorul és veszekedni kezd a rendőrökkel. Az ütések zaja oly egyhangu, mintha egy halom ruhát verdesnének, porolnának. Közben-közben jajgatás, káromkodás hallik.

A véletlen uralkodik itt is. Egy hatalmas termetű rendőr a menekülők után ered, mintha óriási medve üldözné őket. A többi rendőr gyenge vagy lassu menésű emberekre veti magát. Körülfogják nagy testükkel a tettenért népséget és kaján örömmel ütik, marcangolják őket. A megtámadottak fojtott kiáltása, mintha rombadőlt épületek alól hallatszanék.

Gilbert szerencsésen kitért a csapások alól, midőn hirtelen hangos jajveszékés ütötte meg a fülét. Vagy husz lépésnyire tőle valóságos csatát vívtak a rendőrök. Ökölsapásokat mérték az ellenfél arcába. Furkósbotokkal sujtották agyba-főbe az ideoda ugrándozó embereket. Egy embernek

A milánói kongresszus.

— II. nap. —

Julius 26-án, reggel 7 órakor kezdődött a közlekedési alkalmazottak nemzetközi kongresszusának második napja.

Brodecky elnök felolvastatja a beérkezett üdvözlő táviratokat. Üdvözölték a kongresszust Nantesből (Franciaország) a vasuti fűtők egyesülete, Amsterdamból (Németalföld) a tramway-alkalmazottak, Barcelonából (Spanyolország) a szervezett hajósok, Sulmonából (Olaszország) a vasutasok, Rómából és Nápolyból a vasutasok, Stockholmból a közlekedési munkások szövetsége, az osztrák közlekedési munkások stb.

Azután felolvassa elnök annak a sürgönynek a szövegét, amelyet az előző nap határozata szerint a magyarországi vasutasoknak küldenek. A távirat szövege ez:

Magyar Vasutas szerkesztősége

Budapest,

Rottenbiller-utca.

A vasutasok nemzetközi kongresszusa szeretettel üdvözlö a céltudatosan szervezkedő magyar testvéreket. Örömmel látja a nemzetközi kongresszus, hogy a magyarországi vasuti munkások és kinevezettek minden nehézséget leküzdve, nagy áldozatkészéssel és buzgó munkával erőteljes szervezetet alakítottak. Csak előre a megkezdett uton.

Brodecky és Zampiga,
elnökök.

A kongresszus hozzájárult a távirat szövegéhez. Azután a kongresszus résztvevőinek és megbizottáknak lajstromát állapították meg. Képviseletük:

A küldött	Képviselet szervezet	Tagok sz.
Jochade Döring	Nemzetközi szövetség központi vezetősége	
	<i>Németország.</i>	
Schumann Himpel	Közlekedési alkalmazottak szövetsége	60000
Döring Müller	Kikötőmunkások szövetsége Hajósok szövetsége	18000 6000
Herrmann Rudolph Jochave	Délnémetországi vasutas-szövetség	11000
Scheffel	Fűtők és gépészek szövetsége	1000

felhasították az orrát, a szerencsétlen elrohant vérző sebével. Egy másiknak leszakították az inggallérját, a szeme csupa kék daganat volt. Úgy üvöltött, mint egy eb és elmenekült. Egy harmadik végigsietett a fal mentén, de három rendőr utolérte és a földre terítette. A szegény, vézna emberke könyörögve szólt:

— Nem tehetek róla... Csak kíváncsiságból vegyültem közéjük... Ott dolgozom a másik sarkon. Kérem, uraim...

Gilbert tudta, hogy hiába kél védelmére a szegény áldozatra. Meg aztán kötelessége, hogy a saját személyében megvédje a családja léteét. De hát a pillanatnyi ösztöne nem hagyta nyugodni, nem törődött a biztonságával és odalépett a rendőrökhöz.

— Ugyan hagyják kérem, hiszen nem bánt az senkit — szólt udvariasan.

— De majd téged megtanítalak emberiségre, nyomorult kutya... — ordított az egyik hatalmas termetű rendőr.

Óriási öklével Gilbertre sujtott, aki ösztönszerűleg védekezett.

— Segítség! — kiáltotta a rendőr.

Aztán megegyeszer Gilbertre sujtott. Az ácsmester szintén tűzbe jött és védekezése közben a támadó megtántorodott. Ekkor azonban előrohant néhány rendőr és csuf szitkok közt ökölsapásokkal sujtották a fejét, ahol csak érték.

— De kérem, hisz nem csináltam semmit — szólt, szeliden az ács.

— U-ugy, nem csináltál semmit — gunyo-

A küldött	Képviselet szervezet	Tagok sz.
	<i>Olaszország.</i>	
Branconi Borioso Clari	Vasutas szövetség (Riscatto ferroviario)	15000
Zampiga Carosini	Kikötőmunkások szövetsége	5000
	<i>Franciaország.</i>	
Guérard Roberjol Manot	Vasutas szövetség Kikötőmunkások szövetsége	28500 5000
	<i>Ausztria.</i>	
Tomschik Brodecky	Vasutas szervezet	49000
	<i>Svédország.</i>	
Lindley	Vasutasok. Közlekedési alkalmazottak	12000 7000
	<i>Magyarország.</i>	
Pfeifer	Szervezett vasutasok	15000
	<i>Németalföld.</i>	
Harms	Vasutas szervezet	1200
	<i>Spanyolország.</i>	
Perez	Kikötőmunkások	3641
	<i>Argentína.</i>	
Dr. Rondani	Vasutas szervezet	10000

Az I. T. F.-hez (nemzetközi szövetség) csatlakozott több szervezet kimentette magát amiatt, hogy a kongresszusra nem küldött képviselőt. Így a dán, belga, angol és az amerikai szervezetek.

Attértek ezután a napirendre, az indítványok tárgyalására és folytatták a járulékelméseire vonatkozó vitát.

Himpel (Berlin) a járulékelmése mellett van. Tomschik érveit cáfolja.

Herrmann (Nürnberg) a nürnbergi vasuti műhely munkása és a délnémet vasutas szövetség elnöke kijelenti, hogy a szervezett német vasutasok hajlandók arra, hogy a negyedévenként egy fillérrel emelt járuléket fizessék.

Branconi (Milano) határozottan ellenzi az emelést.

Guérard (Franciaország) szintén ellenzi, tekintettel az olasz szervezetre, amely az utóbbi harcok következtében már annyi áldozatot hozott, hogy további megterhelést nem igen bírja el.

Scheffel (Berlin, gépész) csatlakozott Müller indítványához és megszavazza a járulékelmése mellett. A nemzetközi szövetség csak úgy fejthet ki áldásos működést, ha némiképen mozogni tud.

lódott a támadó rendőr és ismét az arcába vágott.

— Nem csináltál semmit! Ne te, ne! Hatóság elleni erőszak! Majd három hónapra a hüvösre teszünk, alávaló gazdánk. Talán nem tetszik? Nesze, kaphatsz még.

Gilbert megadta magát. Azt már ugyis tudta, hogy a rendőrségnél mindjárt lefogják az embert. Meg aztán az a kicsi ember vérző sebével, akit megakart menteni, ugyis fogságba kerül.

Az ács nehézkesen követte a két rendőrt, köztük volt a támadója is. A csata véget ért, a rendőrök felhagytak a verekedéssel. Gilbert félretette büszkeségét és a családja érdekében így szólt:

— Rendőr ur, kérem, nekem feleségem és gyermekem van. Hiszen tudja, hogy nem vétettem semmit. Eresszen haza!

A bikanyakú rendőr gunyosan mosolygott. — Persze, hogy tudom, hogy mit tettél. No ne félj, a menyországba ugye jutsz érte.

— De hisz tudja, hogy nem vétettem semmit — mondja Gilbert a dühtől reszketve.

— Semmit, az ám! Csak kezet emeltél rá. Hja! barátocskám, ezért három havi börtön jár!

Az ácsnak szinte a vérében volt a rendőrség iránti bizalmatlanság, hanem azért mégis kételkedett a rendőr szavában. Pedig ez a kaland csak igazolta apjának ilyenforma leírásait. Éles fájdalmat érzett a szíve táján.

Tomschik (Bécs) újra a járulékemelés ellen beszél, mire

Müller hosszabb beszédben és meggyőzően indokolja az emelés kikerülhetetlen szükségességét.

Következik ezután a *szavazás*, amelynek folyamán

Pfeifer (Magyarország) kijelenti, hogy helytelen dolognak tartaná, hogy az általa képviselt szervezet szavazatai döntsék el a kérdést, holott ez a szervezet eddigelé még nem fizetett semminemű járulékot és ezután is még csak határozat tárgya lesz a csatlakozás. Döntsék el a járulékemelés kérdését azok, akik már rég tagjai az I. T. F.-nek. Ő a szavazástól tartózkodik. (Helyeslés.)

A szavazás eredménye ez:

Az indítvány mellett szavaztak Németország, Svédország és Németalföld 116.200 taggal.

Ellena szavaztak Ausztria, Olaszország, Franciaország és Spanyolország 106.141 taggal.

Eszerint az indítványt *elfogadták*.

Azután a nemzetközi szövetség közlönyére, a *Korrespondenzblatt*-ra vonatkozó indítványok kerültek tárgyalás alá. Eddig ez a közlöny 2-3 havonként jelent meg három nyelven együttesen: németül, angolul és franciául. Most a német vasutasok azt indítványozzák, hogy havonként jelenjen meg, de legfeljebb 24 oldal terjedelemben. Minden, a nemzetközi szövetséghez csatlakozott szervezet annyi példányt kapjon, hogy minden helyicsoportjának egy-egy példány jusson. A nem csatlakozott szervezetek 2-3 példányt kapjanak.

Élénk vita indult meg ez indítványok fölött. Többen anyagi okokból elleneztek a közlöny havonként való kiadását. *Brodecky* (Prága) és *Pfeifer* (Budapest), ugyisintén a francia és olasz küldöttek a havonként való megjelenés mellett érveltek, mert ez nagyban hozzájárulna a nemzetközi szolidaritás fejlesztéséhez és erősítéséhez.

Schumann (Berlin) indítványozza, hogy a *Korrespondenzblatt* legalább kéthavonként egyszer jelenjen meg és a központi tanács bizassék meg, hogy azt lehetőleg gyakrabban adja ki.

Ezt az indítványt 187.700 szóval 23.641 ellen *elfogadták*. Német hajósok és magyar vasutasok (21.000) tartózkodtak a szavazástól.

Egyhangulag *elfogadták Borioso* (olasz) indítványát, hogy a központi közlöny külön német, angol és francia nyelven jelenjen

— Nem venném a lelkemre azt a bünt, amit ezzel előidéz! — kiáltotta kétségbeesve.

— Fogd be a szád! — ordította a rendőr, akarata ellenére meghatva. — Megérdemlitek mindannyian a három hónapot, a vezetőik pedig az esztendő. Miért követték őket! Előre. Majd a kapitányságon beszélhettek.

Az őrszoba felé menet összébbszorultak a foglyok. Vagy ötvenen lehettek, majd mind büntelének. A társadalom gyáva és igazságtalan ítélletei közt a leggyávább: a zavargások utáni tömegítélet. A bíró azt sem tudja, mit csinál, átlagos ítéletet hoz. A rendőrök vagy tudatosan hazudnak, vagy tévednek.

Gilbert vagy két órát töltött a fogságban. A helyiség egészen tűrhető lett volna, de ily nagy tömeg számára rövid idő alatt tűrhetetlen tartózkodási helylyé vált. A rendőrök látták, hogy a tömeg nem tanúsít ellentállást, hát abba hagyták a verekedést. Csupán egy herkulesi természetű embert dugtak egy sötét lyukba, amiért két rendőrt a földhöz vágott. A szerencsétlen vérző arccal került elő, csupa rugás volt a teste és sirt tehetetlen dühében.

Gilbert elsőnek került kihallgatásra. A főkapitány kicsi, kövér ember volt. Az orcái úgy csillogtak, mint a vörösréz, a homlokán verejtékcseppek fénylettek. Apró disznószeme volt s folyton lélekzetnehézséggel küzdött. Hatalmas zsöllyében fekve fo-

gadta Gilbertet s minden szavánál úgy megremegett a teste, mint a kocsonya.

— Hatóság elleni erőszak? Ugy-e? Szitkok, ütlegek? — Kapitány ur — mondta az ács visszafajtott indulattal — én nem erőszakoskodtam és nem bántottam senkit. Védekeztem egy ökölcsep ellen, amely majd összezúzta a képemet. Ha verekegni akartam volna, akkor a rendőr ur most nem állna itt, ismerem az izmainat, megöltém volna. Ismételtelen mondom, én nem vertem meg senkit.

— Mind azt mondják, — zihált a kapitány. — Esküszöm, hogy nem bántottam senkit! — kiáltotta fokozott erővel Gilbert. — Csak annyit mondtam a rendőröknek, akik egy vézna emberkét ütlegeltek: — Ugyan hagyják kérem, hisz nem bánt az senkit. — Erre megrohant egy rendőr s azt ordította, nyomorult kutya. Elhárítottam a csapásait, ekkor rámrohantak a többiek. Így áll a dolog kapitány ur, esküszöm, hogy a való igazat mondtam.

A kapitány alapjában véve nem volt rossz ember. Ha kereskedőség vagy munkás lett volna, sohasem lett volna kegyetlen, de jótettét nem igen követelt volna el. De hát így? Van-e súlyosabb, bünösebb foglalkozás, a rendőrkapitány hatáskörénél?

Órült hagyományok, makacs törvénycikkelyek, kaján, hazug környezet, kell-e egyéb ahhoz, hogy egy ember hitetlené, igazságtalanná, avagy gonoszszá váljék?

SZEMLE.

Munkásgyűlés.

Mintha *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter ur ő kegyelmessége a fejébe vette volna, hogy mindenáron kigyógyítja a vasuti munkásokat teljesen a *Kossuth-kultusz*ból és abból a reménységéből, hogy a függetlenségipárt uralomra jutásával végre jobb sors derül a sokat szenvedett, véréig sanyargatott munkásságra, amelynek jó és rossz sora teljesen ő excellenciája kezébe van letéve. A miniszter urat minden tétlenül mintha az a cél vezérelné, hogy bebizonyítsa világosan és még a félreértést is kizáró módon, hogy a vasuti munkásság ettől a kormánytól nem várhat mást, mint mellőzést, elnyomatást és igaztalan bánásmódot.

Itt van példának okából a nyugdíjasok szabadjegyének a kérdése. Mint ismeretes, *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter ur ő kegyelmessége nemrég rendeletet bocsájtott ki, amellyel a szabadjegy kedvezményét kiterjesztette a nyugdíjas vasuti alkalmazotakra.

De csak a nyugdíjasokra, nem pedig a nyugbérésekre is. Más szóval: csak a kine-

vezettek, nem pedig a vasuti munkásokra. A munkásokat a miniszter ur mellőzte, a munkásokkal a miniszter ur nem törődik, a munkásokra gondoskodásának a leghalványabb árnyéka sem esik.

Nem irigyeljük kinevezett testvéreinktől a miniszter ur kegyét. Tudjuk, hogy ők sem igen lankak jól ettől a gráciától. De fájdalmasan bizonyítja ez a példa is, hogy a *Kossuth* Ferenc kormánya a kinevezetteknek nem valami meleg pártfogója, de a munkásoknak egyenesen rossz mostohája, a kinevezetteknek csak morzsákat juttat, de a munkásoknak semmit, éppenséggel semmit.

A szabadjegy az államnak és a Máv.-nak nem kerül semmijébe, legfeljebb abba az egy fillérbe, ami a nyomtatvány költsége. De éppen abból, hogy a miniszter ur minden áldozat nélkül, ingyen terjeszthetett volna valamely jogot a munkásokra és ezt mégsem tette: ebből tetszik ki világosan és érthetően, hogy ezt a kormányt is a *munkásgyűlés* vezérli cselekedeteinél. És ne csodálkozzék senki se, hogy a vasuti munkásság hajdan égő szive ezzel a kormánnyal szemben teljesen, de az utolsó szikráig is kialudott. A vasuti munkásság is tudja, hogy ez a kormány a gazdagok, a hatalmasok kormánya, amelylyel szemben a munkásság csak az *engesztelhetetlen ellenzéki* álláspontjára helyezkedhetik.

Hol van a hiba?

A szentkoronás szövetségben is vannak jó érzésű kartársak. Nem nagy számmal, de vannak. És ezek gyakran intézik hozzánk azt a kérdést: vajjon okvetlenül szükséges-e, hogy mi, a két nagy szövetség ellenséges lábán álljunk egymással? És mi az oka annak, hogy a vasuti munkások és a céltudatos kinevezettek olyan ádáz haraggal és engesztelhetetlen elkeseredéssel viseljenek a szentkoronás társaság iránt?

A válasz nagyon egyszerű. És nagyon tanulságos. Azért célszerű, hogy nyilvánosan adjuk meg. Arról már alig eshet szó, hogy miért *kell* a vasuti munkásoknak és a független gondolkodású kinevezetteknek külön szervezetniök. Még a legkorlátoltabb ellenfelünk is kénytelen elismerni, hogy abban a szövetségben, ahol — mint szentkoronásoknál — szándékosan *kinullázták* a vasuti munkásokat és a szerényebb állású kinevezetteket (a szolgálkat és altiszteket), ott nincs nekünk helyünk, ha ugyan nem akarunk *adószetők* és *igavonó barmai* lenni egynéhány magasabb rangú nyergelőnek.

A kapitány csupán *hitetlen* nembánomsággal volt teli. Gilbert hangja olyan hatással volt erre a hájtömegre, mintha egy apró követ egy tóba vetnék. A rendőrt tanúnak hivta.

Ha amaz vissza is akarta volna vonni a gyanúsítást, most már ugyis késő lett volna. Belekerült a hamis tanuskodás utvesztőjébe s most már csak a vakmerősége menthette meg. A hatalmas fickó hivatásos ügyességgel mozgott ezen a téren.

— Tehát a vádlott tagad — jegyezte meg a kapitány.

A rendőr vállat vont.

— Ugy rám vágott, hogy hátratántorodtam.

— De hiszen védekeztem a maga csapása ellen! — kiáltotta kétségbeesve Gilbert. — Hiszen úgy lesújtott rám az öklével, mint a kalapácssal!

— *Hajugság!* — felelte a rendőr.

— Oh nem, nem én hazudtam — mondta fájdalmasan Gilbert. — Inkább meghalnék, semhogy valakit úgy tönkretegyek, mint maga engem.

— Elég a beszédből, — szakította félbe Gilbertet a kapitány. — Ha egy ember magát hallja, hát az azt hiszi, hogy ártatlan. Majd a tárgyalásnál tovább beszélünk. Mehet!

Ez volt az ács eddigi életének legborzasztóbb pillanata. Amikor elvezették, égő könyvek potyogtak a szeméből. Olyan ember sirt most, aki eddig sohasem sirt.

De a haragunk és elkeseredésünk okát is majdnem minden nap megismétlődő példakal lehet megvilágítani.

Az utóbbi napok eseményeiből csak kettőt ragadunk ki. Az első a *miskolci* eset. A miskolci kerület hosszu ideig büszkesége volt a szentkoronásoknak. Ott ugyanis — egyetlen eset az egész országban! — a *műhelymunkások* voltak a szentkoronás kerület megalapítói. A kerület szervezője pedig szintén egy műhelymunkás volt: *Szádetszky Sándor* géplakatos.

Ez a *Szádetszky*, aki különben alantós érzésű és silány eszű ember, valósággal szeméfenye volt a szentkoronásoknak. Vele dicskedett el, ha fitogtatni akarták, hogy van közöttük is munkás. Ugy bántak vele mint a himes tojással és valósággal házalni jártak vele.

Időközben azonban a vasuti munkások szövetségének az eszméjében rejlő igazság ellenálhatatlan erővel győződött a miskolci munkástársaink között is. Megalakították szövetségünk ottani helyi csoportját, amelyhez csakhamar tömegesen csatlakoztak a műhelymunkások.

És mit tett ez ellen a szentkoronások büszkesége, *Szádetszky Sándor*? Talán az eszmék erejével indult harcba Szövetségünk ellen? Dehogyan. Egész egyszerűen küldöttsgot akar meneszteni a miskolci műhelyfőnökhöz, hogy szó nélkül *becsássa el Szövetségünk tagjait a munkából*. A kenyeret akarja ez a szentkoronás vitéz sok száz ember szájából kivéetni, az ekszisztenciájukat akarja tönkre tenni, földönfutókká akarja munkástársait tenni. Igy akar megszabadulni a veszedelmes konkurensektől.

Ez az egyik példa. A másik a zágrábi eset. *Kemény* raktárfőnök durva a munkásokkal, mint a pokróc. Sanyargatja, szidalmazza őket olyan veszedelmesen, hogy kényszerzubbonyt érdemelne. És amellet *becstelennül* is jár el velük szemben. Heteken át megfosztja őket napikeresetük jelentékeny részétől, amugy is túlhoszu munkaidejüket pedig önkényesen megtoldja naponként egy órával. Aki pedig zugolódni mer, azt mosdatlan szájjal támadja és csendlőrükkel fenyegeti meg.

Nos, ez a *Kemény* legény is egyik fő-kortese a szentkoronásoknak. Ő akarta hálóba keríteni a zágrábi raktári alkalmazottakat. Ő képviseli előttük a szentkoronás szövetséget.

Ez a két példa is igazolja azt a tényt, *hogy valamennyi ellenségünk ott dominál a szentkoronás szövetségben*. Aki sanyargatja a becsületes, nehéz munkát végző vasuti alkalmazottakat, aki ellen a panaszok egész áradata zudul föl: mind valamennyi előkelő bizalmi állást visel, vagy legalább is nagy hangu kolompós a szentkoronás szövetségben.

Hát szabad-e esodálkozni, hogy vad haragot és mélyen gyökeredző gyűleletet ébreszt a vasuti munkások tizezreibe, de a szolgák és altisztek józan és értelmes részében is a szentkoronás szövetség?

Mire van pénze a Máv-nak?

Először tán azt mondanánk meg, hogy mire nincs. Ezt sokkal előbb, sokkal jobban tudtuk, mint azt, hogy mire van. Valahányszor a munkások tizezreinek kenyeretlensége, százoldalról jövő kizsákmányolása, deputációk vagy memorandumok, alázatos kérények vagy kétségbeesett rimánkodások alakjában sirva-sirt a miniszteri vagy igazgatói szobákban, mindannyiszor megtudtuk, hogy a mi siránkozásunk igen jogos, a mi könyörgésünk nem talált süket fülekre, a mi nagylelkű pártfogóink, vasuti atyáink éjjelnappal török a fejüket, hogy miképen segínének a mi nyomorúságainkon, hanem hát — nincs pénze ilyesmire a Máv-nak. Ha a Máv-nak pénze volna, abban az órában megadná azt, amit tőle kérnek. De nincs neki, ő maga is nyomorog, koplal, fázik, s ha a városligeti padokon szabad volna éjszakánként hálai, a szegény Máv. ott huzná meg

magát, mert ő nagyon szegény, mert neki nincs pénze még a legszükségesebbre se.

Szegény Máv!

Még szerencse, hogy a deputációzó nyomorúságot nem szóltatták fel nyomban egy kis könyöradomány gyűjtésére, hogy mentse meg a Máv-ot, mert különben éhen hal. A könyöradomány adójától megmenekedett nyomorúság azzal a szent meggyőződéssel kullogott ki a miniszteri és igazgatói előszobákból, hogy a Máv-nak nincs pénze, a Máv, nem tud adni egy vak garast se, mert ha a Máv-nak pénze volna, akkor első sorban a saját jármába fogott nyomorúságon segítene, akkor a Máv. — hogy erkölcsi kötelességét teljesítse — minden mástól eltekintvén, a saját munkásainak az anyagi helyzetén javítani, akkor nem ígéretekkel, nem az üres zsebeket mutogató jóakarattal fitogtatásával fizetné ki a kenyeret váró éhséget, az emberséges hért könyörgő munkát.

Hát csakugyan nincs a Máv-nak pénze? Hát csakugyan kiürült a milliókat lenyelő kassza? Hát csakugyan igazat mondtak a munkásoknak akkor, mikor az üres zsebek mutogatásával az égbekiáltó nyomorúságra hivatkoztak?

Nem mondtak igazat.

Igenis, van a Máv-nak pénze akkor, mikor nem a munkások tizezreinek nyomorúságáról, hanem egy-két tucat kormányparti és más politikai vallású lap kiadójának a zsebérdékeről van szó, Hallatlan az a bünyös künyelműség, ami ennek az üzletnek a lebonyolítása körül történik. Körülbelül 200.000 koronát dob ki a *Mín* azért, hogy a *Rónai Mórícok* és társuk *pauszáléhes gyomrát megtöltse*. Tíz-husz ezer korona átalány-összeggel vásárolnak meg egy-egy lapot, kötnék le az állam zsoldjába. És mi az ellenszolgáltatás?

Erre a kérdésre nem merjük megadni a választ, mert ránk fogják, hogy politizálunk. Csak azt konstatáljuk, hogy ezért az összegekért a sajtó a hirdetési részében nem tesz egyebet a Máv-nak, mint közzéad egy csomó hirdetést, aminek az ára a pauszálé-összeget soha, de soha még csak meg sem közelíti.

És ez most is így történik, most, amikor a nemzeti korszak dicső idejében, a tulipán-aera alatt, sőt talán nagyobb mértékben, mint valaha történt. Mi szüksége van a Máv-nak arra, hogy a magyarországi konera éhes sajtó *Rónai Mórícok*at hízalja? Mi szüksége van a Máv-nak arra, hogy hirdetési illetményekkel virágoztassa fel a hazai sajtó-üzleteket? Mi szüksége van a Máv-nak arra, hogy 200.000 koronát ajándékozzon oda azoknak, akik a sajtót üzletle alácsenyítették, akik a Máv-ot fejős-tehének tekintik és fejik nyakra-főre? Semmi.

És mégis, ha a *Rónai Mórícok* vonulnak fel üzletkötésre, akkor nem mutatnak nekik üres zsebet, akkor nem csukják be orruk előtt a Wertheim-kasszát, hogy nincs pénz. Ilyesmire csak akkor történik, ha a munkások nyomorúságának az enyhítéséről van szó, ha a kenyeretlenség megy egy falat kenyérért könyörögni. De a nyomor enyhítésére, a munkás számára nincs pénze a Máv-nak. Ellenben a sajtó megfizetésére van bőven.

Avagy ennek az egy-két tucat *Rónai Mórícok*nak az éhsége sokkal nagyobb, mint a vasuti munkások tizezreinek a nagy nyomorúsága?

Nem lehetetlenség.

Drágasági pótlék az arad—csanádi vasutnál.

Mult hét péntekjén az arad—csanádi egyesült vasutak végrehajtó bizottsága a *drágasági pótlék* kérdésével foglalkozott és e tárgyban azt a javaslatot terjesztette az igazgatóság elé, hogy az összes alkalmazottaknak juttasson az igazgatóság *fizetési pótlékot*, még pedig olyformán, hogy a *kiseb fizetésű alkalmazottak fokozottabb arányban részesüljenek a pótlékban*, mint a nagyobb fizetésűek.

Az igazgatóság előreláthatólag olyan értelemben fog határozni, mint ahogy a végre-

hajtó bizottság javasolja és ezt annál könnyebben megteheti, mert a vasut bevételei ugyancsak megnövekedtek. A mult évi bevételeknél sokkalta több folyt be az idén, már pedig tavaly sem lehetett panasz. Ha az igazgatóságban hamarosan keresztülment a javaslat, úgy éppen a legjobb időben, a téli időszak beállta előtt kapják meg az arad—csanádi vasut alkalmazottai pótlékukat.

Hej, a gazdag, hatalmas Máv. mikor határozza el magát arra, hogy a kicsiny magánvasut példáját kövesse? A keresztény, humanus magyar állam mikor lesz legalább olyan méltányos, mint az arad—csanádi vasut részvényei birtokában levő külföldi tőkepenzések?

A villamos vasutasokról.

A *Népszavá*-ban olvassuk a következőket: A villamos vasuti alkalmazottak ügyében a szent koronás-egylet nem tesz semmit. Csak biztatják, amitják a munkásokat, de nem is gondolnak arra, hogy komolyan követeljenek valamit az igazgatóságtól. A villamos vasutak igazgatósága azonban tudja, hogy előbb-utóbb a munkásoknak teljesíteni kell részben a követeléseit. A műhelyi munkások helyzete az ipari üzemekben mindenütt megjavult, tehát, ha a társaság ügyesebb munkásokat akar, lépést kell tartania a többi üzemek bérjavításával. Biztos tudomásunk van arról, hogy a közel jövőben a műhelymunkások helyzetét némiképp javítani fogják. Ez azonban nem a szent koronás vasutas szövetség érdeme, hanem *Zsarkó főmérnök* maga követelte ezt a rendezést, mert belátta, hogy a jobb munkások a társaságnál divó rossz viszonyokat nem fogják tűrni, hanem inkább eltávoznak. A tervbe vett javítások következők:

1. Műhelyekben 9 órai munkaidő, 10 órai fizetéssel.
2. Minden héten egy szabadnap fizetéssel.
3. Időntuli munkáért ötven százalék több fizetéssel.
4. Huszonnégy órai munkaidő egyhuzamban törülve.
5. Munkához ruhát.
6. Lakások olcsó lakbérrel.
7. Fogyasztási szövetkezet.
8. Iskolába járó gyermekeknek szabad-jegy.

A magunk részéről csak azt jegyezzük meg, hogy a legfontosabb dolgot itt is nélkülözzük. Tudniillik, egyetlen pontot sem látunk, amely a *bérjavításról* szólna. Enélkül pedig minden engedmény olyan, mint a szentelt víz. Az élelmiszerek drágasága feltétlenül szükségessé teszi, hogy a munkabéreket is legalább 20 százalékkal emeljék. A munkaidő megrövidítése minden esetre vivmány, de ezzel kapcsolatban a munkások joggal megkövetelhetik, hogy a munkabéreket is javítsák. A villamos vasutak duz-gazdag részvényesei nem fogják megéreznii, ha az egyes emelkedő bevételekből azoknak is juttatnak valamit, akiknek az egész hasznot köszönhetik.

Továbbá jó volna a forgalmi személyzet helyzetére is gondolni, mert a kocsikok alkalmazott rabszolgák munkaideje és fizetése dolgában igen sok kívánni való van.

Mind ezt azért mondjuk el, mert tudjuk, hogy a szent koronás egylet hencegni fog, hogy a műhelyi munkások csekély vivmányai nekik köszönhetők. Be akarják ismét csapni a munkásokat, hogy egyletük tagjainak száma emelkedjék, de emellet jó barátságban akarnak maradni az igazgatósággal is. Mi csak ismételtelhetjük, amit már néhányszor elmondtunk, tudniillik: ha a műhelyi munkások és a forgalmi személyzet igazán javítani akarnak helyzetükön, akkor ott kell hagyniok a szédelgő szent koronás egyletet, amelyet egy gróf vezet és *csatlakozniok kell a vasuti munkások országos szövetségéhez*.

A vasuti munkások országos szövetségét munkások vezetik és így a villamos vasuti alkalmazottak biztosak lehetnek abban, hogy tömeges csatlakozásuk esetén céltudatos osztályharcot elérnek kívánságuk teljesítését.

Azt a multban eléggé tapasztalhatták, hogy kérelemmel és könyörgéssel nem mennek semmire. Igazi tényleges eredményeket csak céltudatos szervezkedéssel lehet elérni.

Munkástársak! Mindenütt, ahol megfordultok, követeljétek a Népszavát!

KÜLFÖLD.

Osztrák mozdony személyzet értekezlete. Az összes osztrák vasutak mozdonykezelő személyzete október 10—12. napján Brünnben, Redoutensaal, Krautmarkt 5 országos értekezletet tart a következő napirenddel: 1. Szervezkedés és taktika. 2. Az összes magánvasutak mozdony személyzetének követelése. 3. Magánvasutak betegsegélyző-pénztárai és jóléti intézményei. 4. Az osztrák államvasutak alkalmazottainak követelése. 5. Az osztrák államvasuti alkalmazottak betegsegélyző pénztára és jóléti intézményei.

Teljes sikert kívánunk osztrák testvéreink tanácskozásainak.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményel.

A szövetség központjának telefonszáma 76—01.

Veszteségünk. Ismét szomorú hírt kell tagtársaink tudomására hozni. Szervezetünk egyik derék tagja, *Sprunc István* kocsirendező Indiában hivatásának áldozata lett. Tolatás közben az utközök közé került, melyek üszényomták s dacára a kórházi ápolásnak, másnap meghalt. Nőt és három apró gyermeket hagyott maga után. Emlékét kegyelettel őrizzük!

Beszámolók.

Budapest. A Budapest-Ferencváros és Dunapart állomások és raktárak munkásai szeptember 23-án a Soroksári-ut 18. sz. a. jól látogatott gyűlést tartottak, amelyen a központ képviselőjében megjelent *Berecz Lajos* tagtárs előadása után megalakították a Vasuti Munkások Országos Szövetségének Budapest-ferencvárosi helyi csoportját. A helyi csoport elnökévé *Bogárdi József*, pénztárnokká *Kovács József*, jegyzővé *Geiger Sándor*, ellenőrökévé *Móricz János* és *Csontos János* munkástársak választották meg.

Gyékyényes. Végre Gyékyényesen meglehetősen tartani — a szolgabírói akadékoskodás dacára — az alakuló-gyűlést. Szeptember 23-án a központi vezetőség kiküldöttjének *Ujvári* munkástársunk részvételével megalakult a Vasuti Munkások Országos Szövetségének gyékyényesi helyi csoportja. A vezetőségbe a következő tagtársak választották: *Uitz József* elnök, *Bécsi István* pénztárnok, *Szalay Sándor* jegyző, *Borsó Lajos* és *Satyán Antal* ellenőrök, végül *Magyar József* és *Madik Jakab* bizalmiférfiak.

Tövis. E hó 30-án volt Tövisen szövetségünk helyi csoportjának az alakuló közgyűlése. A központ képviselőjében *Cservenka Miklós* tagtárs jelent meg és fejtegette a tömörülés szükségességét. A jelenvolt munkástársaink a legnagyobb lelkesedés közepette mondták ki a helyi csoport megalakítását. Elnök lett: *Domokos János*, jegyző: *Gyuracska Sándor*, pénztárnok: *Imre Sándor*, ellenőrök: *Szilágyi Imre* és *Nagy Lajos*. Bizalmiférfiaknak *Tarján Tódor* és *Milka György* munkástársakat választották meg.

Zágráb. Horvátországi testvéreink céltudatos és buzgó szervező munkájáról a következő jelentés számol be:

Szeptember 16-án *indiai* helyi szervezet szépen sikerült gyűlést tartott. A zágrábi központot *Vanicek* és *Györi* tagtársak képviselték. A gyűlésre 24 kilométer távolságról is eljöttek a vasuti alkalmazottak. A kinevezett alkalmazottak nevében egy mozdonyvezető tartott lelkesült beszédet.

A zágrábi műhely V. osztályának munkásai szeptember hó 22-én, este 8 órakor gyűlést tartottak. Megbeszélés tárgyát képezte a nagy munkahiány. A gyűlésen szenvedélyesen ostromozták az V. osztály vezetőit, kiket leginkább okolnak, hogy nem törődve a munkásokkal, a 8 órás munkaidőre sem akarják a szükséges munkát előteremteni. Most, mikor a téli idő közeledik s a családok szükséglete emelkedik, a vezetők nem törődésük folytán a munkások valóságos nélkülözésnek néznek elébe.

Szeptember hó 23-án *Ogulinban* alakuló-gyűlést tartottak, melyen a vasuti munkások nagy számban jelentek meg. A zágrábi központot *Mihelic* és *Thalcevic* tagtársak képviselték, kik szép szavakban magyarázták a szövetség célját és hasznát. A jelenlevők rögtön megalakították a helyi szervezetet s megválasztották a tiszti kart.

A helyi csoportok közleményei.

A Budapest északi főműhely helyi csoportja f. hó 6-án, szombaton este 7 órakor a Molnár-féle vendéglőben, Hungáriakörút 289. szám alatt *felolvasást* tart, melyre tisztelettel meghívja a t. szaktársakat. Vendégek szívesen láttatnak.

Mitrovica. A mitrovicai szervezet minden vasárnap délelőtt tart hivatalos órát *Bozner András* házában, Pasavina-utca.

Pécs. A pécsi helyi csoport szombaton, e hónap 6-án este rendes *havi taggyűlést* tart, amelyre a tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri a vezetőség.

Gyulafehérvár. A gyulafehérvári helyi csoport vasárnap, október 7-én *választmányi ülést* tart új bizalmiférfiak választása céljából. A vezetőség kéri a tagokat, hogy teljes számban jelenjenek meg.

Szolnok. A szolnoki helyi csoport október hó 7-én, vasárnap délelőtt 9 órakor *Deutsch József* vendéglőjében rendes *havi taggyűlést* tart. Tárgy: Negyedévi jelentés és a megüresedett vezetőségi tagsági helyek betöltése. *Az elnökség.*

Kérjük a tagtársakat, hogy mindnyájan megjelenjenek.

Pozsony. Szövetségünk pozsonyi helyi csoportja október 7-én, vasárnap délután 4 órakor *havi taggyűlést* tart a következő napirenddel: 1. Jegyzőkönyv felolvasása. 2. Negyedévi beszámoló. 3. Elnöki jelentés.

A helyi csoport elnöksége felkéri a tagtársakat, hogy a saját érdekükben minél nagyobb számban jelenjenek meg a taggyűlésen, továbbá felkéri az összes vezetőségi tagokat, hogy az elvállalt kötelezettségüket tartsák szem előtt és a szerdai hivatalos órákon pontosan jelenjenek meg.

Tolatásvezető-e vagy kocsimester?

Kocsivizsgáló-e vagy kocsimester??

1.

Tisztelettel hajlok meg ama nagyfontosságú funkciót végző, tolatás-vezetéssel megbízott kocsimesterek előtt, mert cikksorozatomban nem az általuk teljesítendő és igazán elismerésre méltó, felelősségterhes funkciójuk fölött akarok kritikát gyakorolni; mert korántsem szándékom mások munkálkodását lekicsinylés tárgyává tenni — hanem csakis a *cím helyes* vagy helytelen voltára akarok rámutatni. A szentírás is, valláskülönbőség nélkül arra ösztönzi az emberiséget: „Ne bántsd azt, ami a másé.” Ugyanazon az ösvényen haladva, megtanuljuk azt is: „Ne engedj azt, ami a magadé.”

Ha egy laikust megkérdeznék, ki a tolatás-vezető és ki a kocsimester? — mindenesetre s minden kétséget kizáróan azt a feleletet adná, hogy aki a tolatással megbízott vezető, az mindenesetre a *tolatásvezető*. Az utóbbi kérdésre pedig ugyancsak azt a választ adná, az, aki a kocsiakkal kapcsolatos teendőkkel foglalkozik, annak bizonyára „*kocsimester*” a neve. Világos ez? Azt hiszem, mint a fényes nap. És lám, a cingyártó fel-

sőbbiség annak idején, amikor a szárnyas kerék röpdösni kezdett, tehát még mikor a tájékozatlanság nagyon otthonos volt a Máv. birodalmában, oly komikusan fogta fel a dolgot, hogy még a laikusnak is jutna egy földönhengergető kacagásra való, ha a cingyártók tájékozatlanságát feltárnák előtte. Mert hogy a sütőmester nem bognár, az világos; de nem világos-e az is, hogy az a tolatással megbízott vezető, aki az általa tolandó járműveken, különböző okoknál fogva sérüléseket ejt (noha a cipész is akaratlanul törí kalapácsütések közt az árt), nem mester-e?

Itt önkéntelenül eszembe jut egy régi anekdota: Egy zsidó pipaszóval az erdőben sétálgatott, mikor megpillantotta a szemközti jövő farkast. A szegény ember majd halálra rémült, de nem vesztette el lélekjelenetét, hanem nagy ügyesen kikapta a pipát a szájából és célbavette pipaszóval a közelgő farkast. Egyszerre csak — durr! — és a farkas felfordul. Igen ám, mert egy közeli bokorban rejtőző vadász puffantotta oldalba az ordas komát. A zsidó majd halálra rémült a csodálkozástól. — Már hat éve, hogy nálam van ez a pipa és csak most tudtam meg, hogy megvan töltve. Ime, itt van a cingyártók jólfelfogott munkájának az eredménye!

Jelző sippal, zászlóval tétették futóképessé a javítást igénylő járműveket — és odaálltak, mint a zsidó a pipaszóval a farkas elé és bánták, mert a cingyártók sem tudták, hogy sippal-zászlóval (értsd a jelzéseszközöket) nem lehet kocsit javítani — futóképessé tenni.

Hogy ez a rendszer a mult korszakban úgy divott, azon nem fog senki sem csudálkozni. De hogy ma, a XX. században az ilyen rendszerhez még tovább is ragaszkodjunk, az már az egyszeri zsidó ötletével egyértelmű. De miként gyógykezelteti az orvos a beteget, ha a paciens nem jelentkezik s nincs is tudomása róla, hogy annak fáj valamije. Ha panaszos niucs, nincs bírósé. A bírósé is csak úgy szolgáltathat igazságot, ha az kellő tájékoztatással bír.

Az új korszak küszöbén állunk. Nemzeti kormányunk reformok alkotásán fáradozik. Legalább is úgy hirdetik és azt kell hinnünk, hogy a minden irányból érkező panaszok meghallgatásuk után gyógyításra, orvoslásra találnak.

A mi sebeink már a szárnyas kerék első fordulása óta sajganak! Az iparos, a szakember, a gyakorolt mester és mi, akik a vasuti üzemnél befolyástól menten önálló intézkedési joggal bírnak, akiknek gondjaira bízott járművek a forgalom biztonságának egyik főeszközét képezik, — ne kérjük azt, ami ugyis megvan (szól ez a szolnoki kocsivizsgáló lakatosai memorandumozó bizottságnak), hanem azt, amihez jogunk van. A juss-hoz pedig mindenütt azoknak van elsősorban hozzászólási joguk, akik legközelebb állanak a család kötelékéhez. Erre pedig minden kétséget kizáróan mi vagyunk a hivatottak.

S mint fentebb említém, a tolatás vezetőjének funkciója a *vonatok összedállításánál terjed ki*. Gyakorlat és szakértelem hiányában nem lehet más jellege és címe ennek, mint „*tolatásvezető*.”

Hogy a mi funkciónk mely irányban és meddig terjeszkedik, arra nézve a 102, 211 stb. utasítások bőven nyújtják a felvilágosításokat! S ehhez kommentárt fűzni — teljesen fölösleges.

E tényállás hű képeinek bemutatása után van-e ember, aki az ellenkezőt állítaná? Azt hiszem, hogy nincs! Tehát létszen ez egy sziklaerős, dönthetetlen igazság, mely semminemű hazug mázzal többé be nem mázolható.

És ugy létszen érvényesíthető a „*kocsimester*!”

Több kocsivizsgáló megbízásából:

Salamon Lipót, kocsivizsgáló
Sziszek.

(Folytatása következik.)

SZERVEZETI ÜGYEK.

Felhívás. Felhívjuk a helyi csoportok vezetőseit, ugyiszintén a bizalmiférfiakat, hogy jelentsék be azoknak a tagoknak a neveit, tagszámát és pontos lakcímét, **akik tótnyelvű lapot óhajtanak.** A szervezőbizottság ugyanis megállapodott a **Slovenski Robotnik** című tótnyelvű munkáslap szerkesztőségével, hogy általunk szerkesztett **állandó vasutas-rovatot** adjon és így tótajku vasuti testvéreinknek is alkalmuk legyen, mozgalmunkat figyelemmel kísérni.

Figyelem váltóőrök, lámpakezelők, állomásmálházók és kocsirendezők. Az itt jelzett vasuti alkalmazottak érdekében megindított mozgalom kézzelfogható alakot ölt. Miután kellő számban történtek meg a mozgalomhoz való csatlakozások, az **országos nagygyűlést október 6-án reggel 9 órakor tartják meg Budapestben, a József főherceg-szállodában.**

Kérjük az összes tagtársainkat, hogy ezt a felhívást juttassák a közelükben szolgálatot teljesítő váltóőrökhöz, lámpakezelőkhöz, állomásmálházókhoz és kocsirendezőkhöz, azonkívül szóban is iparkodjanak őket a szervezkedés és a mozgalomhoz való csatlakozás szükségességéről meggyőzni.

Vasutasok! Munkások!

A horvátországi központi szervezet **Zágrában**, f. é. október 7-én, délelőtt 9 órakor, az „Ujgradiska” című sörház nagytérképében (Marovska-utca 9. sz.)

nyilvános vasutas-gyűlést tart a következő napirenddel:

1. A vasuti munkások és alkalmazottak helyzete.

2. A sajtó.

3. Indítványok.

Testvérek! Tudjuk, hogy nincs köztetek egy sem, ki ne érezné nehéz rabszolgasorsát. Jöjjetek el tehát mindannyian a gyűlésre, hol nyilvánosan fogjuk tárgyalni az igazságtalanságok és sérelmek egész sorát s határozni fogunk a követendő eljárásra nézve.

Zágráb, 1906 október hó.

A szervező bizottság.

Figyelem, bizalmiférflak! Felhívjuk a budapesti és környékbeli szolgálati ágak bizalmiférfait, kik bármily okból a bizalmiférfi-ülésekre meghívót nem kaptak, jelentsék be sürgősen pontos címüket, valamint a szolgálati hely és osztály címét is, amelyet képviselnek, a kiadóhivatalnak, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em 10.

A környékben lakó bizalmiférfiaknak figyelmébe ajánljuk, lehetőleg budapesti címet jelentsenek be, ahol naponta megfordulnak, mivel különben a meghívót a posta későn kézbesíti.

Figyelem, zágrábiak! A zágrábi tagtársak között nagy hajlandóság mutatkozik egy horvát és magyar dalárda felállítására. Felhívja tehát a szervező bizottság ez uton is azon tagokat, kik tehetséget éreznek magukban s kedvük van a dalárda tagjai sorába belépni, jelentkezzenek a horvát szaklap szerkesztőségében (Petriska-utca br. 73) vasárnaponként délelőtt.

Ha egy hónapon belül elég tag jelentkezik, úgy a dalárda működését még ez évben megkezdi. A szervező bizottság.

Gyűlés-tudósítás. Kolozsvári vasuti munkások 1906. évi szeptember hó 28-án este 8 órakor mintegy 300—350 vasuti munkástársunk érdeklődése mellett igen imponáló lefolyású vasuti munkásgyűlést tartottak.

A gyűlés napirendjén a vasuti munkások szervezkedése volt kitűzve.

A vasuti munkások országos szövetségéről mint kiküldött *Cservenka* Miklós és *Pászty* Károly jelentek meg a gyűlésen, kik nagyon szép és meggyőző érvekkel bizonyították be, hogy milyen nagy szüksége van a vasuti munkásoknak a szervezkedésre, amit csak úgy érnek el, ha mint egy test és egy lélek tömörülnek a vasuti munkások szövetségében. Megvilágították, hogy mily

nagy szüksége van ma a vasuti munkásoknak az együttműködésre, amikor a jövő megélhetésük kérdése kerül ma-holnap tárgyalás alá; amikor hosszú évekre terjedően dönti el a törvényhozás azt a legfontosabb kérdést, amelynek alapján a vasut páriai tisztességesebb megélhetéshez jutnak, vagy pedig még nagyobb nyomorba lesznek döntve.

A legszükségesebb a vasuti munkásság együtt folytatott küzdelme már csak azért is, mert most készül a baleset-biztosítási törvényjavaslat is, ami nagyon félős, hogy méltó párja lesz a nyugbérpénztár intézménynek, amely intézmény leginkább csak arra jó, hogy a szegény éhező munkástól a már amugyis nagyon kicsi darab kenyérből egy darabot letörjön, hogy azzal is keservebbé váljon a megélhetése.

*

Meglepő jelenet volt a gyűlés után, amikor egy a gyűlésen résztvevők sorából kialakult társaság komoly eszmecserét folytatott.

Ugyanis a társaságnak egyik tagja, a kolozsvári műhely számosztályának egyik tisztviselője, *Erdős N.*, aki a munkásmozgalomnak általában ismert ellensége volt mindég, szólásra emelkedett és kijelentette beszédében, hogy ő csak most látja, hogy mily utvonalon van vezetve.

Csak most látja, hogy a szövetség vezetérei mily dicséretes munkát végeznek. Ha ez így van, úgy ő maga is azt mondja, hogy egy uton kíván haladni azokkal a szocialistákkal, akiket még nem régen, őszintén megvallja, gyűlölt, de hallottak a után azt mondja, hogy ő maga is szocialista és hogy nem tisztességes vasuti munkás az, aki a szövetségnek nem tagja.

(A szövetség mint ilyen távol áll minden pártpolitikától, nem tartozik tehát szocialdemokrata párthoz sem, de azért csak gratulálni tudunk *Erdős* urnak és csak arra kérjük, hogy őrizze meg elhatározását és e tiszteletre méltó álláspontjának legyen a jövőben mindig hű követője. *Szerk.*)

Felhívás

az összes vasuti munkásokhoz!

Kedves munkástestvérek!

A lapok munkásrovatából van alkalmatok meggyőződni, hogy a kis műhelyek munkásai — kevés kivétellel, 9 órát dolgoznak. A kis műhelyek munkásai, akiknek munkájuk kevésbé erőltetebb mint a miénk, szervezkedés révén elérték azt, amit a Máv.-nak a mi szervezkedésünk nélkül is már régen meg kellett volna adniok. A mi munkánk az összes iparágak közt a legnehezebb és a legveszélyesebb s amikor a munka befejezése után vackunkra hazatérünk, ugyszólván képtelenek vagyunk még csak a lapunkat is kiolvasni. Innen van az, hogy a vasuti munkás messze mögötte marad a külső munkásoktól, a mi nem csodálható, mert a fáradt elme képtelen a szép, a jó, az üdvös, a hasznos munka megértésére. Ezt tudják odafönt is jól s nekik ez, a mi bányavá posványodásunk pénzt és pénzt jelent. De mehet-e ez így a végtelenségig? Igen. Mehet, ha a vasuti munkások nem értik meg egymást, ha nem igyekeznek testvériesen egygyé tömörülni. Ha mindnyájan együtt volnánk, úgy már most kivivhatnánk nem a 9, hanem a 8 órás munkaidőt is.

A hitvány táplálkozás testünk ellentálló képességét napról-napra csökkenti s a vasuti munkás kevés kivétellel, már 40 éves korában kifacsart citrom. Pedig 40 éves korunkig még nem birtuk felnevelni gyermekeinket, a családunk akkor még nem rokkontra, hanem munkabíró családapára van szüksége. A jelen generáció idegrendszerét tönkre tette már az évekkel ezelőtt divó durchmarsolás is. Akkoriban fiatalabbak voltunk és nem is éreztük úgy, mert a jobb keresettel szemben olcsóbb volt az élelem is. Bezzeg ma már érezzük s aki kételkednék, jöjjön el a Máv.-hoz, állítsa

össze egy glédába a 40—45 éves embereket, meglátja, milyen izmok, milyen alakokat, hétrét görnyedt, esontra száradt hústömeget lát.

A műhelyek is egészségtelenek, a füst, a fojtó gázok megrekednek, tetején becsurog az eső, falait építése óta nem meszelték, ily helyen a 8 órás munkaidő is sok.

Mindezzel a Máv., mint akinek legelől kellene járni jó példával, nem törődik, mert tudja, hogy szertehuzók, egymást marók vagyunk. Értsük meg tehát végvalahára egymást, munkástestvéreim! A rövidebb munkaidőt egészségünk, szellemi fejlődésünk, családunk fentartása s gyermekeink felnevelhetése egyenesen megköveteli. Lássunk tehát a munkához, legyünk, forrjunk egygyé, hogy a 8 órás munkaidőt kivihassuk!

Vasutasok, tömörüljete!

Egy műhelymunkás.

LEVELEZÉS.

Nyugoti szertár. (Az akkordmunkások helyzete.) Nekünk a nyugoti szertárnál alkalmazott szénmunkásoknak egy kocsiszenlerakásért, mint akkordmunkáért fizetnek 1 kor 40 fillért. Azért mondjuk, hogy fizetnek, mert amit mi keresünk, abból fizetnek ki még más munkásokat is. Pedig hát magunknak is jól esnek, hogy ha a 2 korona alaphéren felül kaphatnánk egy kevés százalékot is. Mi Scheibert főraktárnok fenhatósága alá tartozunk, akik az akkordmunkát végezzük. Sajó főraktárnoknak szintén vannak munkásai, akiket neki kell elszámolni vagyis napjaikat bevezetni. Azonban dolgozik Sajó urnál olyan két munkás is, akik nem nála, hanem Scheibert urnál vannak elszámolva az akkordmunkások közé és onnét kapják azt a fizetést, amit az akkordmunkások keresnek. Ezeknek a nevük *Szücs Pál* és *Dosztál Máttyás*. A vasraktárba is kell mindennap egy kisegítő munkás. *Inkó István*nak minden délelőtt oda kell menni dolgozni, de sokszor még délutánra is ottmarad.

Ahelyett, hogy ezen munkások ott számolnák el, ahol dolgoznak és kapnak onnan a fizetésüket, Scheibert ur vezet szépen a napjaikat az akkordmunkásokéhoz és *abból vannak fizetve, amit az akkordmunkások keresnek.* Tessék most már akkordba dolgozni és keresni annyit, hogy az ember magának és családjának a legszükségesebbet is be tudja szerezni, a nagy házbért fizetni, mikor a kereset elszárolják ily módon.

Példának hozzuk fel, hogy mi most huszan dolgozunk, jóllehet, hogy amit huszan keresünk, azt husz felé elosztják, legalább is két korona alaphérré 50 százalékot kapnánk. De nem úgy van ám, hanem amit huszan keresünk, azt osztják *huszonhárom felé,* mert Sajó ur munkásait is abból kell kifizetni és még azt is, aki a vasraktárba jár dolgozni.

Hja. Scheibert ur az nagyon okos ember. Olyan napokon, mikor minket, akkordmunkásokat elküldenek sétálni munkahiány miatt vagy mikor félnapokat vagy háromnegyedét dolgozunk — ami mostanában gyakran megtörténik — az a három idegen munkás egész napokat dolgozik, mert nekik minden napra van munkájuk. Hiszen keresnek az akkordmunkások, majd beszámítjuk oda a napjaikat, így gondolkoznak a mi jó raktárnokjaink.

És be is számítják, ám úgy, hogy az akkordmunka mellett nem vagyunk képesek *23—24 forintnál többet keresni.* Tessék azután abból ebben a nagy drágaságban megélni.

Igy teszi lóvá Scheibert főraktárnok ur a szegény akkordmunkásokat. Ennek az urnak csak az a szerencséje, hogy főraktárnok, mert hogyha dolgozni kellene neki, mint nekünk, akkor még a kenyérhéjra valót sem tudná megkeresni.

Csak arra vagyunk kíváncsiak, vajjon az igazgatóságnak van-e az ilyesmiről tudomása? Ha nincs, hát a figyelmébe ajánljuk. Nagyon sokat lehetne még felsorolni az ő

üzelveiről, de azokat most hagyjuk. Csak még egyet említünk meg.

Folyó hó 17-én történt meg velünk a következő eset: Nagyon esett az eső és egészen átázunk. Abba a számításba voltunk, hogy ugyanis kevés a munka, azt elvégezzük, ha jó idő van, tehát abbahagytuk a munkát és ezt jelentette neki egyik munkástársunk. Ahelyett, hogy azt mondta volna, hogy várjunk, míg eláll az eső, nem, hanem azon munkástársunkat, aki jelentette neki, hogy nem dolgozunk, azzal vádolta, hogy izgató és még a főnök ur elébe hurcolta, jegyzőkönyvet vétetett fel mindnyájunkról, hogy a munkát abbahagytuk. Holott előtte való napokban, mikor jó idő volt, sétálnunk kellett. És azzal is fenyegetődik, hogy ha még ilyesmi előfordul, *könyörtelenül elbocsájt bennünket.*

Egyelőre nem fűzünk kommentárt Scheibert ur igazságtalan eljárásához. Megelégszünk azzal, hogy itt elmondottakat elbírálás végett az igazgatóság figyelmébe ajánljuk.

Istvántelki főműhely. (Az ígéret szép szó.) Az istvántelki főműhely teherkocsibognárai, lakatosai és mázolóai a múlt év őszén küldöttséget menesztettek az igazgatósághoz adata a célzattal, hogy részükre egy fedett helyet vagy műhelyt csináltassanak, hol zord időben, esős, nedves vagy pláne nagy fagyban, amikor a kutyát sem szokás kiverni, nyugodtan dolgozhassanak. A válasz, miután jó szívből eredő, a munkásokról atyailag gondoskodó egyén adta, ki rokonszenvesen fogadta a küldöttséget és saját szavaival is beigazolta tartotta a munkások kérelmét, kielégítő volt. Munkástársaink boldogsággal teli szívvel kullogtak a műhelybe s azzal a reménnyel türtek szelet, esőt, fagyot és havat, hogy a jövő télen már ők is fedett, az idő viszontagságaitól ment helyen kereshetik meg minden napi kenyerüket. *Amde az ígéret csak ígéret maradt.* Az építkezésről szó sincs. Az elmúlt héten folyton esett az eső, bőrig ázva kerestük és szereztük akkordba a reumát, influenzát, náthát stb., szóval a betegség minden nemét, amely csak hüléstől származhatik.

A munkások egy része kénytelen volt hazamenni. Most kérdjük, ki kárpótolja ezeket? Mért kell kitenni őket a kínzásnak, holott rendes körülmények között sem képesek elegendőt keresni a megélhetésükhöz? A jelenleg részükre bocsátott fedett helyiség területe sem felel meg körülbelül 36 kocsinak. Így bizony ez édes-keves. A többi munka ismét künn rekedt s el lehetünk készülve a legrosszabbra.

Zám. (A pályafelügyelő ur.) Eme rövidke történet hőse a zámi pályafelügyelő, aki valószínűleg pályázott arra, hogy valamikor valamelyes történet hőse legyen. Nos hát, elérte vágyainak netovábbját. Milyen olcsón, milyen ismert eszközökkel!

E hó elején egy pályamunkást kiküldött az állomástól mintegy 17 kilométernyire eső helyre, hogy tizenegy darab tárcsát hozzon be. A történet hőse úgy gondolkodott, hogy amit parancsolni nem nehéz, azt végrehajtani sem lehet ördögi munka. A parancs végrehajtója meggyőződött arról, hogy ez nem így van. A tizenegy darab közül, mikor már nem birta tovább, ha még mindjárt a vasutigazgató ur parancsát kellett volna végrehajtani és nem a pályafelügyelő urét — akkor a tizenegyből hat darabot a közbesző állomáson letett. Annak a megdönthetetlen igazságnak engedelmeskedett, amelynek természeti törvényei még a pályafelügyelő uraknak is parancsolnak, hogy aki nem bírja — leteszi.

A zámi állomáson a pályafelügyelő ur fogadta.

— Hát miért nem hozta be kend mind a tizenegyet?

A munkás megmondta, hogy miért nem.

— Ha marha-erőm volna, be tudtam volna cipelni, de csak ember vagyok, pályafelügyelő ur.

Tyűh, a teremburáját, a pályafelügyelő urnak sem kellett több. Aki a történet hőse akar lenni, annak ilyen esetben a cselekvés terére kell lépni.

Nosza, a hősről a székről, amelyenült, úgy felugrott, mintha száz darab gombostűt szurtak volna a szék ülőkéjén át a történet hősébe.

— Hogy mer kend így feleselni velem, aki adta-teremtette, mert mindjárt *felpofozom.*

Tudni kell, hogy a felpofozás a pályafelügyelő urak ama hivatalos funkciói közé tartozik, melyeket a szolgálati utasítás eddig nem ismert paragrafusai szerint végrehajtani lartoznak. Egyébként is, aki a történet hőse akar lenni, annak első sorban pofozkodni kell.

A munkás nyugodtan állt a helyén és csak annyit mondott:

— Hát csak tessék!

Hm... a történet hőse visszahökken. Eszébe jutott, hogy ő katona is volt. Ráivallt a munkásra:

— Alljon kend haptákot, ha velem beszél.

A munkás nyugodtan mondta:

— Nem vagyok én már katona.

Több se kellett a történet hősenek. A munkásnak ugrott és nagy merészen kiütötte — a kalapot a kezéből, megjegyezvén:

— Ézért lehozok két órát a béredből, kutya paraszt!

Most már arról beszélni, hogy ez nem illik, hogy ez nem szabad, hogy a munkás nem kutya, hogy az sem dolgozhatik emberföltői erővel a pályafelügyelő kedvéért, igazán fölösleges dolog volna akkor, mikor a történet hőseről van szó.

A pályafelügyelő ur elérte a célját. Ime a történet hőse lett. Ne felejtjük el a nevét. Ugy hívják, hogy *Wolf ur.*

Zágráb. (Kemény ur, a mindenható.) A helybeli raktármunkások szeptember 17-én felmentek a Máv. üzletvezetőségéhez, megtudni, hogy helyzetük javítása érdekében benyújtott kérelmük mikor fog elintézésre érni. Ott azt az értesítést nyerték, hogy kérelmük nagy része teljesítve lett, amennyiben az igazgatóság részükre 2 korona 40 fillért engedélyezett, a munkaidőt pedig (reggel 7 órától esti 6 óráig) 10 órában szabta meg.

Munkástársaink pár napig vártak arra, hogy a raktárfőnök hozza ezt nekik hivatalosan tudomásukra, miután az üzletvezetőségnél értesítették őket arról is, hogy a rendelet már a főnöknél van. Mivel azonban az értesítés késétt, felhasználtak egy kedvező alkalmat s megkérdezték az állomásfőnököt, hogy tényleg kijött-e már az üzletvezetőségtől az értesítés. A főnök ur az üzletvezetőség fenti értesítését mindenben megerősítette s még hozzátette, hogy a tudódzásért 24 fillér óráért kaptak.

A raktármunkások a felvilágosítást megköszönték. Félóra múlva jött a raktárfőnök, *Kemény ur*, kit titkos tanácsosa, *Krizmann*, rögtön felkeresett és elreferálta neki a történeteket. Erre Kemény raktárfőnök magából kikelve kirohant a raktárperronra s valósa- gos vadállati üvöltést vitt véghez. Itt leírhatatlan kifejezések között jelentette ki, hogy *bizonyos részükbe rugva*, szór ki bennünket a raktárból. A legalálalóbb sértések és káromkodások özöne repült felénk s ezt nekünk, rabszolgáknak, tünnünk kellett. De ne busuljon, Kemény ur, azok az öklök, melyek akkor a zsebben összeszorultak, le fognak még sujtani úgy, hogy nem jut önnek eszébe többé a becsületes munkást sérteteni. Ha azt hiszi, hogy szárazon fogja elvinni azokat a sértéseket, miket reánk szórt, nagyon fog csalódnai.

Szeptember 22-én végre kifüggesztette az értesítést, mely szerint 40 fillér napibéremelést kaptunk, a munkaidőt azonban esti 7 óráig toltá ki önkényűleg. A tulajdonosért 24 fillér óráért jár. Később kijött odujából s nagyhangon kijelentette, hogy *aki nem fog 7 óráig dolgozni, azt ő csendőrökkel ki-*

sérteti el. Tehát ez a hibbant agyu ur beképzeli magának, hogy ő a miniszter vagy annál is nagyobb hatalmu. ur: *egy magyar szolgabíró.*

Még egyet. *Ez az ur szenvedélyes Turcsdnyista*, ki folyton arra kényszerített minket, hogy mi is tagjaivá legyünk a szentkoronás szövetségnek. Hogy nem állt sem fenyegetésre, sem szép szóra senki sem kötélnék, *annak csak most tudunk igazán örülni, mert szegyenlenünk kellene, hogy ha ilyen tagtársunk volna.*

Mint Zágrárból értesitene bennünket, ennek az ügynek folytatása lesz. Munkástársaink — nagyon helyesen! — nem fogják tünni, hogy a munkaidőt Kemény raktárfőnök ur önkényűleg meghosszabbítsa és a sértésekért és gyalázkodásokért is megfelelő elégtételt fognak keresni. Ha pedig az igazgatóság arra kíváncsi, hogy kik igazgatják a vasuti munkásokat, hát csak az ilyen Kemény-féle alakokat tartsa szemmel.

Fiume. (Én vagyok az isten!) Horvát testvérlapunk írja: Cvitanc Nikola fűtőházi szénrakót elbocsájtotta a főnöke, mert panaszt tett nála a munka nehézsége és a mozdonyfelügyelő gorombasága miatt. Az elbocsájtott munkás 4 évig szolgált a Máv-nál. *Taukoni* mozdonyfelügyelő gorombaságaival és a munkában való hajszolásával a helyzetét türrhetetlenné tette.

És mikor nevezett munkástársunk figyelmeztette a mozdonyfelügyelőt, hogy panaszra megy a főnökhöz, azt a feleletet kapta: *Mehet az istenhez is, mert a nagy istene én vagyok.* Cvitanc munkástársunk elment a főnökhöz. Ez pedig megígérte neki, hogy szeptember 25-én el lesz bocsájtva. És ugy is lett. A munkások már egyszer emeltek panaszt felügyelőjük ellen, de ennek nem sok foganatja lett. Így üldözik az önérzetes, becsületes munkást. Az igazgatóság figyelmét felhívjuk ezekre a gyalázatos állapotokra.

Miskolc. (Villamos vasutasok nyomorúsága.) Miskolcra írják: *Menarek Elemér*, a Miskolci Villamosági Részvénytársaság könyvelője pénteken délután hivatalos helyiségében *agyonlötöte magát.* A szerencsétlen fiatal embert a társaság igazgatója, *Richter Mátyas* eljárása kergette halálba. Menareket Richter ur annyira tulterhelte munkával, hogy hónapok óta, mióta a diósgyőri vasút megnyílt, éjfélig dolgozott hivatalában. Nehány nap előtt Menarek sárgaságba esett s kérte Richtert, hogy adjon neki betegsége idejére szabadságot, mire Richter azt felelte, hogy *elmehet szabadságra, de akkor ne is térjen vissza.* Az önérzetes ember, aki 8 évig volt a társaság könyvelője, nem viselhetett el a naponta ismétlődő szekaturát s mikor eddigi szorgalmas munkájának eredménytelenségét látta, *eldobta magától az életét.*

Most már megalkothatjuk a képet arról, hogy ha a hivatalnokokkal így bánik Richter ur, a Máv. fűtőházi főnökségből zsarnoki mániája miatt kirepült Mátyas madár, mint viselkedik a forgalmi alkalmazottakkal szemben. Hogy minél több haszon kimutatásával megnyerje a tizenhárompróbás kuponnyírók kegyét, a miskolci és a diósgyőri vasgyár között éjjel-nappal közlekedő óriási forgalmu villamos vasutnál mindössze harminkét embert alkalmazott, akiknek *egy-egy feljében 17-18 órai, pihenés nélküli munkát kell végezni. Étkezési idő nincs.* Akik Diósgyőrben végzik be este 10 órakor a szolgálatot, azoknak gyalog kell, sokszor térdig érő sárban, szuroksötétben Miskolcra bemenni, a sok aprópénzt cipelve s kiteve a szépszámu éjszakai közveszélyes alakok támadásának. Emellett Richter ur modorával bármely megrögzött csapszéki alak felveheti a versenyt. Az alkalmazottak ez elernyesztő munkáért *havi 60 korona díjazásban részesülnek*, melyből az ellenőri címen besugásra alkalmazott hajcsárok legkisebb bejelentése után fegyelmi vétség címén levont büntetéspénzekből csinos kis összeget takarít meg a profitéhes részvényesek számára, elannyira, hogy megtörtént, hogy az

egyik kalauz *alig 40 koronát kapott egy havi munkája ellenértékéül.* Az ellenőrök az igazgató modorával párhuzamosan gorbaskodnak és basáskodnak az alkalmazotakkal.

Ezen a nyomorúságon csak a szervezkedés segít.

A villamos társaság fehér rabszolgái forduljanak a *Vasúti Munkások Országos Szövetsége* által megkezdett szervezkedéshez és mutassanak példát budapesti kartársaiknak, akiknek jórésze még mindig a szentkoronások hosszuszakállas atyaistenében látja az üdvözítőt.

A miskolci villamos társaság személyzete már *benyújtotta az igazgatósághoz emlékiratát.*

A Máv. gépgyára. (*Gerstner ur, a korcsmáros.*) A hidműhelyben a múlt héten Gerstner Márton előmunkás úr újra elővette brutáliskodását. 25-30 éves munkásokat az apja-anya istenével szidalmaz és mindenféle vén szárnak, ökörnek, bitangnak leford és s—berugással fenyeget, ami a szegény Dufer bácsin meg is történt. A munkásoknak azt kiabálja, hogy vagy megszöknek egytől-egyig, vagy megszakadnak, ő meg fogja mutatni.

Peisze, mert Gerstner ur korcsmáros és aki nem issza az ő ravallató borát és fizetésének felét nem viszi hozzá, az üldözi. Ő, a nagy potyalesó, míg ruinktársaink a munkában vannak, ő kimarad a munkából és a dolgozóknak feleségeit szerelmével üldözi és családi botrányokat csinál. Akit nem szível, azt csak a pályakocsi mellé teszi. Vannak lakatosok, akik a pályakocsit tolják, a napszámosok pedig gépen dolgoznak. A hidlakatosoknak tünni kell a Gerstner ur brutálitását. Csodáljuk, hogy ezt a feljebbvalók nem akarják megállítani, pedig már sok panasz ment Koszkevic műhelyfőnök urhoz, hogy ez a korcsmáros minő dolgokat követ el, de még eddig semmi fogantatja sem volt. Mig nem volt korcsmája, öneki is volt fojtos nadrágja és cipője és jó volt a pineclakás meg a kvártélyos, de most a szegény munkások pénzén felaranyozta magát és basáskodik. Jó lesz letörni a szarvát. *A szervezett munkások.*

Temesvár. (*A protekciós Hanszmann.*) Hanszmann János nevű műhelyi vizsgáló lakatos az osztályvezető urnak a kegyencé és minden áron művezetőt altar belőle csinálni. Mi ugyan örülünk annak, ha egy munkásból csinálnak művezetőt, de mi több ízben kértük az igazgatóságot, hogy az illető ember is legyen, ne csak művezető. Mi nagyon csodálkozunk azon, hogy az osztályvezető ur mindazt megengedi az ő kegyencének, amit ő akar. Az áratk ő diktálja be neki, mintha az osztályvezető ur nem tudná azt megírni. Annyi tény, hogy ha a Hanszmann ur protekciója arányban állana a munkakedvével és tehetségével, sohasem lenne belőle művezető. Erre a körülményre idejekorán felhívjuk az igazgatóságnak és a műhelyfőnök urnak a figyelmét. Mi inkább igyekszünk az ilyen művezetőktől megszabadulni, nem újakat szerezni. Ugyanekkor felhívjuk Hanszmannat arra, hogy az árulkodással hagyjon föl, társával együtt, mert legközelebb a többinek a nevét is köztudomásra hozzuk, a Hanszmann ur viselt dolgaival.

Figyelem!

Azok a Máv. alkalmazottak, akik a StEG. nyugbérintézetének tagjai, október hó 7-én, délután 3 órakor, Újpesten, az Árpád-ut 102. szám alatti Fábíán-féle vendéglőben értekezletet tartanak, hogy az egyenjogúsítás végett beterjesztendő kérvény dolgában egyöntetű megállapodásra jussanak.

Kívánatos, hogy ezen az értekezleten vidékiek is résztvegyenek.

INNEN-ONNAN.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak a tisztelt munkástársainknak, akik szeretett nőm temetésén, szeptember 22-én megjelentek és a végtisztességadásán résztvettek, ezúton mondok köszönetet, amiért szomorúságomban osztoztak és testvérileg részvétük jelét adták. Hálás tisztelettel Gruber Sándor bádogos, Északi főműhely.

— Villamos vasut a Simplon-alagutban. Zürichből jelentik, hogy a svájci szövetségi vasut-igazgatóság legújabb rendelete szerint a Simplon-alaguton ezentúl *nem szabad gőzmozdonyoknak keresztülmennie.* A vonatokat az alaguton villamos motorok viszik át, míg a gőzmozdonyok csak az alagut bejárájáig közlekednek. A villamos erővel hajtott vonatok a Brig és Iselle közötti utat 20 perc és 30 másodperc alatt teszik meg, a fordított irányban ellenben kilenc perccel hosszabb időre van szükségük. Szakemberek és az illetékes hatóságok a Simplon-alagut villamos üzemét állandónak és teljesen biztosnak mondják.

— A világ késztermelése évente 580 millió tonna. (Egy tonna 1000 kilogramm.) Ha ezt vasútra raknók, minden kocsi 20 tonnát számítva, oly hosszú vonatra volna szükség, amely a földet az egyenlítőnél nyolcszor éri körül.

— Véres vonatösszeütközés. Pénteken reggel negyed 8 órakor Judendorf állomáson nagy vasúti szerencsétlenség történt, amelyről Grácból a következőket jelentik: A triest—bécsei személyvonat, amely tegnap este indult Triestből, ma reggel 7 óra 27 perckor összeütközött Judendorf mellett a 139. számú tehervonattal. A szerencsétlenség hibás váltoállítás okozta. Az összeütközés olyan erős volt, hogy a személyvonat mozdonya kiugrott a sínek közül és az előkapcsolt négy személykocsi egymásra torlódott. Iszonyu nagy lett a rémület az utasok között. A vasúti alkalmazottak nyomban hozzáálltak a mentéshez. Judendorfból és Grácból segítő mozdonyokat küldtek a szerencsétlenség helyére. Reggel 9 óráig öt súlyosan sebesült mentettek ki a vagonok romjai közül. Két orvos is utazott a kisiklott vonaton s azok a Grácból érkező orvosokkal együtt segítettek a szerencsétlenségen, akiket a gráci kórházba vittek. Emberéletben nem esett kár. A fővonalon a közlekedés megakadt és a melléksín pár is erősen megrongálódott. Az anyagi kár igen nagy. Egy másik jelentés szerint az összeütközésnél három utas súlyosan, nyolc könnyen sebesült meg. A tehervonat személyzete közül hárman sebesültek meg, míg a személyvonat kísérő személyzetéből a vonatvezető és egy kalauz szenvedett sérülést. Az összeütközésnél a személyvonat két kocsija és a tehervonat 9 kocsija sérült meg többé-kevésbé. A 33. számú vonat utasai a 37. számú vonattal folytatták az utazást. A vasúti forgalom a baleset következtében nem akadt meg. Az összeütközésnek az az oka, hogy a váltók helyes eligazítása előtt engedték be a személyvonatot.

MULATSÁGOK.

Szabadka. A Vasúti Munkások Országos Szövetsége szabadkai helyicsoportja vasárnap, október hó 7-én esti 8 órakor (volt Horgosi-féle) Andrasits Alajos (Deák-utca) vendéglőjének kethelyiségében saját könyvtára javára, konfetti, szerpentin és világpostával egybekötött

zárthívéri szüreti mulatságot rendez.

Belépődíj személyenkint 80 fill., családijegy (3 szem.) 1.80 kor. Kísérő anyák nem fizetnek. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A szüreti mulatságon elsőrendű tambura-zenekar fog közreműködni.

Szerkesztői üzenetek.

Szerkesztőségi zárlat minden hét kedd estéjén van. Kérjük tagtársainkat, hogy levelezésüket vasárnap végezzék, mert amíg értesítés keddig nincs a szerkesztőség vagy a központ kezében, az már csak a következő heti számba jöhet.

Üsszes levelezésüket figyelmeztetjük és kérjük, hogy a szerkesztőséghez közlés végett küldött kézírataikat csak a papír egyik oldalára írják, mert a két oldalra írt szöveg a nyomdába nem adható és így lemásolása folytán a megjelenésben késedelmet szenved.

Többeknek. Az egész országból kapjuk munkástársainktól a leveleket, amelyekben izzó elkeseredéssel tiltakoznak az ellen a megdöbbentő javaslat ellen, amely a szentkoronás emlékiratában 600 koronában *követeli* a munkások kezdő fizetését. Még azok a szerencsétlenek is, akiket a szentkoronások lépre csaltak, borzadálylál látják a lábuk előtt az örvényt megnyitni.

Legyenek nyugodtak munkástársaink, abból a gyalázatos javaslatból soha sem lesz valóság. Még fogjuk akadályozni minden rendelkezésünkre álló eszközzel,

Jött hozzánk olyan levél is, amely kételkedik hirasunk igaz voltában. Azt mondják: Ez tévedés lehet. Ilyen gyalázatoság még abból a boszorkánykonyhából sem kerülhet ki. Ezzel szemben hirasunkat teljes egészében fenn kell tartanunk. Szövetségünk elnöke és titkára végig jelen volt a szentkoronás ülésen és hallotta az előter-

jesztéseket. A számadatokat pedig *Kabay* mérnök maga diktálta le lapunk szerkesztőjének. Így minden félreértés ki van zárva.

Abban teljesen igazat adunk munkástársainknak, ha haragjuk és megvetésük a legnagyobb mértékben azok ellen a gyász-munkások ellen irányul, akik — mint *Reich Izsó, Pollák, Wiedemann* stb. — maguk is tevékeny részt vettek ebben az infámis merényletben. Ezek a szárnalmas alakok vagy gonoszlelkű árulói az egész vasúti munkásságnak, vagy olyan higvelejűek, hogy nem tudják, mit mivelnek. De mindenképpen méltók arra, hogy az egész vasúti munkásság kiközösítse őket sorjaiból! Amit most elkövettek, ezt a bünt soha sem tehetik jóvá.

Pozsonyi, lugosi és Budapest nyugati pályaudvari fűtőknek. A kérdezett dolgra következőben adhatunk felvilágosítást. A fűtők ugynevezett külön szövetségének Lovetinszky János fővárosi hivatalnok a jegyzője. Havi fizetése a fővárosnál 120 korona. A fűtők négyoldalas emlékiratáért kapott 200 koronát. Hogy az az emlékirat rosszul van megcsinálva és hogy nem tartalmazza a fűtő kartársaink minden kívánságát, az igaz, de Lovetinszky urtól nem is lehet azt várni, mert ő fűtőt csak a sógora személyében látott. Hogy egy fél napimunkáért sok 200 kor., az igaz de Lovetinszky urnak nyilván az az elve, hogy Krisztus urunk koporsóját sem őrizték ingyen. A vasúti munkások országos szövetségének emlékiratában részletesen fel lesznek sorolva ugy a kinevezett, mint a napidíjas fűtők kívánalmai. Legyenek önök türelemmel és ne hagyják magukat olyan uraktól félrevezetni, akiknek délutáni foglalkoztatásra és fizetésüknél kétszeresenél nagyobb mellékjövdelemre van szük-ségük.

T. P. Ilyen intézet Budapesten nincs. De ha megírna, hogy az a nő mit akar tanulni vagy miben akarja magát kiművelni, talán lehetne valami internátussal egybekötött intézetet találni. Üdv.

P. J. Temesvár. A legjobb akarat mellett sincs időnk sorsjegyek után érdeklődni. Örülünk, ha a szervezés nagy munkájára telik időből.

K. Debrecen. Neveessen annak az okvetlenkedőnek a szemébe. Komoly érvck az olyan együgyűekkel szemben már nem használnak. De ha mégis meg akarja kísérelni, figyelmeztesse arra, hogy alig 3—4 héttel ezelőtt tartotta a középeurópai vasutegylet *nemzetközi* ülését, amelyen a Máv. részéről többek között Szájbély Kálmán igazgató is résztvett. Az a srófos agy ember óriási tisztelettel van eltelve a feljebbvalók iránt. Talán megbékül álláspontunkkal, ha azt hallja, hogy még a Máv. igazgatósága is résztvesz nemzetközi egyesületekben és üléseken.

R. Budapest. Az osztrák vasutas-szervezetnek több mint 50.000 tagja van, három titkársága Bécsben, Prágában és Ambergben, és négy lapja: német, cseh, lengyel és szlovén nyelven.

Obszerváció. Nagyon okos, nagyon igaz, amit a tárcájában írt. Nagyon sajnáljuk, de még nem tartunk ott, hogy ilyen irányu dolgotat már közölhetnénk. Tudja: lassan érik a jó gyümölcs. Eltesszük és ha az eszmék kialakulása időszertivé teszi, közölni fogjuk. Üdv.

Miskolo. Élvezettel olvastuk a cikket. Meggyöződésünk, hogy minden testvérünk hasonló élvezettel, de okulással is olvashatná. És ha ezidő-szerint még sem közöljük és fentartjuk magunknak, hogy a miskolci tanulságos esetet más alakban dolgozzuk fel: annak csak taktikai oka van. Ha végig olvasta lapunknak ezt a számát, ön is rájött, hogy miért nem hozhatjuk éppen *most* azt a különben nagyon jó és nagyon okos cikket. De talán majd rövidesen rákerül ismét a sor *arra* a hangra. Nem irhatna addig is a mthelyviszonyokról? Üdv.

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet.**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, Nyár-utca 1.

CSERE.

Kazánkovács Szabadkáról cserélne Piski, Kozsuvár vagy Békés-Csabára.

Kazánkovács Kaposvárról cserélne bármely nagyobb műhelyre.

Üsszes címek a kiadóhivatalban.